

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER GIDA VE TARIM ÖRGÜTÜ (FAO)

Kuruluş	1945
Merkezi	Roma, İtalya
Amacı	Gerek gelişmiş ve gerekse gelişmekte olan ülkelerde açlıkla mücadelede ve yoksulluğun önlenmesinde uluslararası düzeydeki çabaların önderliğini yürütür. Bu görevin yanı sıra gelişmekte olan ülkelerin doğal kaynaklarını korumak suretiyle tarımsal kapasitelerini yükseltmek, ormancılık ve balıkçılık faaliyetlerini desteklemek, gıda güvenliğini temin etmek ve sürdürülebilirliğini sağlamak için çalışır.
Üyeler	194 üye devlet, bir üye örgüt ve iki ortak üye
Resmi Dili	Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca
Genel Direktörü	Jose Graziano Da Silva
Türkiye ile İlişkileri	Türkiye 6 Nisan 1948'den beri FAO üyesidir ve FAO ile Türkiye arasındaki ortaklık 1982 yılında ülke ofisinin kurulması ve 2007 yılında Ankara'da Orta Asya Bölgesel Alt Bölge Ofisi'nin açılmasından bu yana oldukça gelişmiştir. FAO-Türkiye Ortaklık Programı ve FAO-Türkiye Ormancılık Programı aracılığıyla işbirliği gelişmeye devam etmektedir.

1. Genel Bilgi

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Birleşmiş Milletler çatısı altında, gerek gelişmiş ve gerekse gelişmekte olan ülkelerde açlıkla mücadelede ve yoksulluğun önlenmesinde uluslararası düzeydeki çabaların önderliğini yürüten BM kuruluşudur. Bu görevin yanı sıra gelişmekte olan ülkelerin doğal kaynaklarını korumak suretiyle tarımsal kapasitelerini yükseltmek, ormancılık ve balıkçılık faaliyetlerini desteklemek, gıda güvenliğini temin etmek ve sürdürülebilirliğini sağlamaktır.

Merkezi Roma'da bulunan bilgi ve danışma merkezidir. FAO, dünya sathına yayılmış Bölgesel Ofisleri, Alt-Bölge Ofisleri, İrtibat büroları ve ülke temsilcilikleri ile hizmet vermektedir.

FAO'ya 194 devlet üyedir. Ayrıca Avrupa Birliği 'üye örgüt', Faroe Adaları ve Tokelau ise 'ortak üye' statüsündedir.

FAO, kolay ulaşılabilir bilgi ağı oluşturma, uzman raporlarını paylaşımına açma, uluslararası konferanslar düzenleme ve saha çalışmalarından edinilen bilgileri paylaşım prensibi esasına göre çalışmalarını yürütmektedir.

FAO Genel Direktörü Jose Graziano Da Silva'dır.

Dünya genelinde tarım ve gıda durumunu takip amacıyla bir örgüt kurulması fikri ilk olarak 19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başlarında ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede, 1905 yılında Roma'da toplanan bir uluslararası konferans neticesinde Uluslararası Tarım Enstitüsü'nün kurulmasına karar verilmiştir. Anılan Enstitü'nün faaliyetleri İkinci Dünya Savaşı sırasında durmuş ve Enstitü 1948 yılında resmen sona erdirilerek görevleri yeni kurulan FAO'ya devredilmiştir.

FAO, 16 Ekim 1945'de Kanada'da düzenlenen 1. FAO Konferansı'nda, Dünya'daki gıda ve tarımla ilgili çalışmaları organize edip geliştirerek gıda güvenliğini sağlamak amacıyla kurulmuştur. Örgütün merkezi 1951 yılında Washington'dan Roma'ya taşınmıştır.

1.1. FAO'nun amaçları

Gerek gelişmiş ve gerekse gelişmekte olan ülkelerde açlıkla ve yoksullukla mücadele etmek. Ayrıca, gelişmekte olan ülkelerin doğal kaynaklarını korumak suretiyle tarımsal kapasitelerini yükseltmek, ormancılık ve balıkçılık faaliyetlerini desteklemek, gıda güvenliğini temin etmek ve sürdürülebilirliğini sağlamak.

1.2. FAO'nun görevleri

1. Gıda ve Tarım Örgütü, beslenme, gıda ve tarım ile ilgili bilgileri toplar, çözümlemesini yapar, yorumlar ve dağıtır.

2. Örgüt, aşağıdakileri teşvik edecek ve ulusal ve uluslararası eylemleri uygunsu önerecektir:

- (a) Beslenme, gıda ve tarımla ilgili bilimsel, teknolojik, sosyal ve ekonomik araştırmalar
- (b) Beslenme, gıda ve tarımla ilgili eğitim ve yönetimin iyileştirilmesi ile beslenme ve tarımsal bilim halk bilgisinin ve uygulamasının yayılması;
- (c) Doğal kaynakların korunması ve tarımsal üretimde iyileştirilmiş yöntemlerin benimsenmesi;
- (d) Gıda ve tarımsal ürünlerin işlenmesi, pazarlanması ve dağıtımının iyileştirilmesi
- (e) yeterli tarım kredisinin sağlanması için politikaların ulusal ve uluslararası düzeyde kabul edilmesi,
- (f) uluslararası politikaların tarımsal ticaret anlaşmalarına göre kabul edilmesi

1.3. Çalışma Alanları

- Tarım ve tüketici koruması
- İklim, biyoçeşitlilik, arazi ve su bölümü
- Kurumsal hizmetler
- Ekonomik ve sosyal gelişim
- Balıkçılık ve su ürünleri
- Ormancılık
- Teknik işbirliği ve program yönetimi

1.4. Üyeleri

FAO'nun 194 devlet üyesi vardır.

2. Yönetim Birimleri

FAO çalışmaları Konferans, Konsey ve Komiteler aracılığıyla yürütülmektedir. Kuruluş, idari konularla ilgili olarak Konsey ve Konferans ile birlikte Program Komitesi, Finans Komitesi ve Hukuki Konular Komitesi tarafından yönlendirilmektedir. Teknik konularla ilgili çalışmalar ise Gıda Güvenliği Komitesi, Tarım Komitesi, Emtia Sorunları Komitesi, Balıkçılık Komitesi ve Ormancılık Komitesi tarafından yürütülmektedir. Bunun yanı sıra gıda güvenliği ve gıda kalitesi, balıkçılık ve genetik kaynaklar gibi konularda çalışan komisyonlar da değişik teknik konularda çalışmalar gerçekleştirmektedir. Sorumluluk silsilesi bağlamında komiteler Konseye, Konsey de Konferansa rapor vermektedir.

Tarım ve tüketicinin korunması, balıkçılık, ormancılık, doğal kaynaklar, teknik işbirliği ile ekonomik ve sosyal işler bölümleri çerçevesinde faaliyetlerini yürüten kuruluş, taşradaki çalışmalarını halen 85 tam donanımlı ülke ofisi, 5 bölge ofisi, 9 alt bölge ofisi ve 6 irtibat ofisi aracılığıyla gerçekleştirmektedir.

Bölge Ofisleri:

1. Afrika Bölge Ofisi	Akra/GANA
2. Asya ve Pasifik Bölge Ofisi	Bangkok/TAYLAND
3. Avrupa ve Orta Asya Bölge Ofisi	Budapeşte/MACARİSTAN
4. Latin Amerika ve Karayipler Bölge Ofisi	Santiago/ŞİLİ
5. Yakındoğu Bölge Ofisi	Kahire/MISIR

Alt-Bölge Ofisleri:

1. Kuzey Afrika Alt Bölge Ofisi	Tunus/TUNUS
2. Güney Afrika Alt Bölge Ofisi	Harare/ZİMBABWE
3. Orta Afrika Alt Bölge Ofisi	Libreville/GABON
4. Doğu Afrika Alt-Bölge Ofis	Addis Ababa/ ETİYOPYA
5. Pasifik Adaları Alt-Bölge Ofisi	Apia/SAMOA
6. Karayipler Alt Bölge Ofisi	Bridgetown/BARBADOS
7. Orta Asya Alt Bölge Ofisi	Ankara/TÜRKİYE
8. Orta Amerika Alt Bölge Ofisi	Panama/ PANAMA
9.Körf. İşbirliği Kons. Ülkeleri ve Yemen Alt Bölge Ofisi	Abu Dhabi / BAE

3. Finans Kaynakları

Kuruluş, çalışmalarını üye ülkelerin aidatlarının yanı sıra değişik proje ve girişimler için oluşturulan ve gönüllü katkılarla desteklenen fonlar vasıtası ile finanse etmektedir.

4. Türkiye ile İlişkileri

Türkiye 6 Nisan 1948'den beri FAO üyesidir ve FAO ile Türkiye arasındaki ortaklık 1982 yılında ülke ofisinin kurulması ve 2007 yılında Ankara'da Orta Asya Bölgesel Alt Bölge Ofisi'nin açılmasından bu yana oldukça gelişmiştir. FAO-Türkiye Ortaklık Programı ve FAO-Türkiye Ormancılık Programı aracılığıyla işbirliği gelişmeye devam etmektedir.

Üyelikten bu yana, ilişkilerimiz güçlü bir şekilde gelişmektedir. Yakın zamana kadar FAO'nun teknik kapasitesinden faydalanan bir konumda olan ülkemiz, son zamanlarda FAO'ya finansman ve işbirliği bakımından katkılarda bulunma yönünde önemli adımlar atmıştır. Ülkemiz FAO'ya üyelik aidatına ek olarak değişik projelere gönüllü katkılarda bulunmaktadır. Ayrıca Orta Asya ülkelerine yönelik projelerin desteklenmesi için oluşturulan Ortaklık Programına, ülkemiz tarafından 5 yıl süre ile 10 milyon ABD Doları finansman katkısı sağlanmış olup, Ankara'da bulunan FAO Orta Asya Alt Bölge Ofisi (FAO-SEC) giderleri için de yıllık 300.000 ABD doları katkı sağlanmaktadır.

Ülkemizin FAO bünyesinde temsiline yönelik olarak, kuruluş çalışmalarına aktif katılım sağlanarak görünürlüğümüzün artırılması hedeflenmektedir. Üye ülkelerle kuruluş arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi çerçevesinde ülkemiz Avrupa Bölgesel Grubu'nda üye, Yakın Doğu Bölgesel Grubu'nda ise gözlemci olarak yer almaktadır. Bu çerçevede FAO bünyesindeki teknik komite, komisyon ve danışma toplantıları gibi çalışmalarda ülkemiz, ilgili Bakanlıklardan katılan temsilciler ve Roma Büyükelçiliğimiz tarafından Daimi Temsilcilik sıfatı ile temsil edilmektedir. Roma Büyükelçiliğimizde çalışmaların takibi için bir Tarım Müşavirliği kadrosu bulunmaktadır.

Türkiye FAO bünyesindeki çoğu komitede (Tarım Komitesi, Emtia Sorunları Komitesi, Gıda Güvenliği Komitesi, Balıkçılık Komitesi, Ormancılık Komitesi) üye olarak yer almaktadır. Ayrıca ülkemiz birçok uluslararası ve bölgesel komisyon ile anlaşmaya da taraftır. Bunlardan bazıları şu şekilde sıralanabilir:

- European Commission on Agriculture (ECA)
- European Commission for the Control of Foot-and-Mouth Disease (EUFGMD)
- General Fisheries Commission for the Mediterranean (GFCM)
- European Inland Fisheries and Aquaculture Advisory Commission (EIFAAC)
- European Forestry Commission (EFC)
- Codex Alimentarius Commission (CAC)
- Commission on Genetic Resources for Food and Agriculture (CGRFA)
- Commission on Phytosanitary Measures (CPM)
- Central Asian and Caucasus Regional Fisheries and Aquaculture Commission (CACFish)

FAO'daki temsil faaliyetleri kapsamında yakın zamanlarda ülkemizin komite ve komisyonlarda aldığı sorumluluklar şu şekilde sıralanabilir:

Konferans Komitesi Bağımsız Dış Değerlendirme Çalışmalarının Takibi Çerçevesinde

3. Çalışma Grubu üyeliği

FAO ile Bakanlığımız arasında 4 Ağustos 2006 tarihinde imzalanan “Ev Sahibi Ülke Anlaşması” na istinaden FAO-Orta Asya Alt Bölge Ofisi (FAO-SEC) 11 Temmuz 2007 tarihinde Ankara'da açılmıştır.

- Konsey üyeliği (2008-2010)
- Gıda Güvenliği Komitesi (CFS) Başkan yardımcılığı (2008 - 2009)
- Ormancılık Komitesi (COFO) Başkan Yardımcılığı (2009 - 2010)
- Tarım Komitesi (COAG) Başkanlığı (2009-2010)

- Tarım Emtia Sorunları Komitesi (CCP) Başkan Yardımcılığı (2009-2010)
- 139. Konsey Toplantısı Başkan Yardımcılığı (2010)
- Avrupa Tarım Komisyonu (ECA) İcra Kurulu Üyeliği (2009 - 2012)
- 36. FAO Konferansı 1. Komisyon Başkan Yardımcılığı (2009)
- 30. FAO Avrupa Bölgesel Konferansı Başkanlığı (2015)
- Avrupa Tarım Komisyonu (ECA) İcra Kurulu Üyeliği (2017)

FAO-SEC, ülkemizle beraber Azerbaycan, Türkmenistan, Kırgızistan, Kazakistan, Özbekistan ve Tacikistan olmak üzere 7 ülkede tarım, gıda güvenliği ve balıkçılık konularıyla ilgili yürütülecek olan faaliyetlerin koordinasyonunu üstlenmiştir.

Ofis'in kurulmasıyla beraber FAO-Türkiye Ortaklık Programı (FTPP) de yürürlüğe girmiştir. Böylece, FAO'nun ilgili konulardaki uzmanlığı ve hizmetlerinin ülke ve alt bölgeye ulaşımı geliştirilmiş, kolaylaştırılmıştır. Bu ofisle beraber FAO, ülkelerin ve bölgenin öncelik alanlarına daha iyi karşılık verebilmekte, bölgenin gıda güvenliği, tarımsal ve kırsal kalkınma sorunlarına daha güçlü eğilebilmektedir.

Ortaklık Programı'nın FAO-SEC aracılığı ile bölgede gerçekleştirmek istediği 6 öncelik alanı şunlardır:

- Gıda Güvenliği
- Kırsal ve Tarımsal Kalkınma
- Ormancılık ve Balıkçılığı da kapsayan Doğal Kaynak Yönetimi
- Tarımsal Politikalar
- Gıda Güvenilirliği
- Hayvan ve bitki genetik kaynakları

FTPP kapsamında bölgede uygulanan projelerin genel olarak amaçları şunlardır:

- Türkiye ve Alt Bölge ülkeleri arasındaki ilişkiyi güçlendirmek,
- Türkiye'ye kardeş ve dost ülkelerle ilişkileri FAO ile birlikte arttırmak,
- Türkiye'nin FAO aracılığıyla bölge ülkelere vermiş olduğu katkının etkinliğini arttırmak.

Projeler, Anlaşmada belirtilen öncelikli alanlar çerçevesinde, aşağıda belirtilen üç tematik alan kapsamında değerlendirilmektedir:

- Gıda Güvenliği ve Gıda Güvenilirliği
- Doğal kaynak yönetimi
- Kurumsal reformlar ve doğal kapasiteyi genişletme

Ortaklık Çerçeve Anlaşmasında tanımlandığı gibi FTTP'nin öncelikli hedefi, bölge ülkelerinde kırsal yoksulluğu azaltma ve gıda güvenliği konularında aktif işbirliği için sürekliliği olan finansal ve işlevsel bir çerçeve sağlamaktır.

Ortaklık Programı (FTTP) kapsamında, Bakanlığımızca FAO'ya 2007-2011 yılları arasında toplam 10.000.000 ABD doları ödenmiştir.

Anlaşma uyarınca, FAO ve Bakanlığımız arasında bir "Yönlendirme Komitesi" kurulmuş olup, her yıl bir kez toplanmaktadır. Bu kapsamda uygulanacak projelerin kabul, uygulanma, değerlendirme ölçütlerini belirleyen FAO-Türkiye Ortaklık Programı (FTTP) İşlevsel Çerçevesi oluşturulmuştur.

2009, 2010 ve 2011 yıllarında, gerçekleştirilen Yönlendirme Komitesi toplantılarında 10 ulusal, 8 bölgesel ve 10 çok uluslu olmak üzere toplam 28 proje hayata geçirilmiştir.

Projelerin uygulama sürecinin izlenmesi ve bilgi edinilmesi amacıyla Bakanlığımız ilgili birimleri ve FAO arasında, 3 aylık dönemler halinde “Proje İzleme ve Değerlendirme Toplantıları” düzenlenmektedir.

Hükümetimizce FTTP’nin yenilenmesi ve beş yıllık bir diğer dönemi kapsayacak şekilde uzatılması için gerekli girişimler ve taraflar arasında gerçekleşen müzakereler sonucunda, “Ev Sahibi ülke Anlaşması”nın bazı maddelerine değişiklik getiren ve FAO-SEC’in güçlendirilmesine yönelik “Tamamlayıcı Anlaşma” ile FAO-Türkiye Ortaklık Programı (FTTP)’nin 2. Dönemini oluşturan eki, 04 Haziran 2014 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.

Tamamlayıcı Anlaşma ve Eki’nin yürürlüğe girmesi ile FTTP’nin ikinci 5 yıllık döneminde, ilk döneminde olduğu gibi, yıllık 2 Milyon ABD Doları olmak üzere, toplam 10 Milyon ABD Doları Bakanlığımız tarafından söz konusu projelerin bütçelerine tahsis edilecektir. FTTP’nin uygulama alanı, Orta Asya ülkelerinin dışındaki ülkelere de genişletilebilecek ve Ofis’te görev yapan uluslararası uzmanların sayısı artırılarak, mevcut Ofis güçlendirilecektir.

Yenilenen anlaşma çerçevesinde FTTP 2. Döneminin kapsayacağı alanlar şunlardır:

- Gıda güvenliği ve beslenme
- Tarımsal ve kırsal kalkınma
- Doğal kaynakların korunması ve yönetimi
- Tarım politikaları
- Gıda güvenilirliği

FAO Konferansı 40. Oturumu Konferans sırasında Roma’da açılışı gerçekleştirilen FTTP-II dönemi için Ankara tanıtımı Bakanlığımız ev sahipliğinde, 25 Temmuz 2017 tarihinde Ankara’da CerModern Sanat Merkezinde ve FAO Genel Direktör Yardımcısı ve Avrupa – Orta Asya Bölge Temsilcisi ile FAO-SEC ülkeleri, potansiyel yararlanıcı ülkeler ve tüm paydaşların katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Anlaşmanın yenilenmesi kapsamında, FTTP-2’nin yanısıra FAO ile Orman ve Su İşleri Bakanlığı arasında 4 Haziran 2014 tarihinde, “Ormancılık Alanında İşbirliği Programı (FTFP) Anlaşması” imzalanmıştır. Bu Anlaşma kapsamında, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, ormancılık faaliyetlerinin geliştirilmesi, erozyonla ve çölleşmeyle mücadele konularında gerçekleştirilecek yerel ve bölgesel projeler için FTFP’ye 5 yıl için 10 milyon \$ katkı yapacaktır.

FTTP kapsamındaki projelerin Türkiye’nin bölgede liderlik edebileceği, bilgi ve tecrübelerini diğer ülkelere aktarabileceği projeler olmasına özen gösterilmiştir. Programda, Alt Bölge Ofisi kapsamına giren ülkeler ile ikili ilişkilerde çok taraflı bir boyut kazanmak ve Türkiye’nin bölgedeki görünürlüğünün artması amaçlanmaktadır.